

การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยนำอัตลักษณ์ท้องถิ่น (Soft Power) มาเป็นกลไกในการสร้างรายได้ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก

“๑ อปท ๑ อัตลักษณ์ท้องถิ่น”

บ้านติม หมู่ ๗ ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่ออัตลักษณ์ท้องถิ่น มีดสะนา

ชาวบ้าน หมู่ ๗ บ้านติม ต.ศรีภูมิ อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์ กว่า ๔๐ ครัวเรือน ได้หาซื้อเศษเหล็กจากร้านรับซื้อของเก่า รวมถึงจอบ เสียม และผานไถที่ไม่ใช้แล้ว มาประยุกต์เป็น “มีดสะนา” ที่ผู้สูงอายุนิยมใช้สำหรับตัดหมาก และบางคนนิยมใช้ในการประกอบพิธีมงคลต่างๆ ตามความเชื่อ โดยการทำมีดสะนาของชาวบ้านติม จะเน้นภูมิปัญญาที่ได้รับสืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ โดยจะไม่มีการใช้เครื่องทุ่นแรง แต่จะใช้เพียงฝีมือจากแรงคนเท่านั้น โดยขั้นตอนการตีมีดสะนาเริ่มจากตัดเหล็กให้ได้ขนาดที่ต้องการ ก่อนนำไปเผาไฟในเตาถ่าน แล้วตีขึ้นรูป จนเป็นรูปทรงมีดสะนา จากนั้นนำไปเจียส่วนที่ขรุขระออกแล้วตะไบด้วยมือ เสร็จแล้วสลักลวดลายเพิ่มความสวยงาม แล้วนำเฉพาะใบมีดไปชุบเผาแข็งอีกรอบ ขั้นตอนสุดท้ายลับให้คมใส่สลักหู และทาน้ำมันกันสนิม ก็จะได้มีดสะนาที่ทำจากภูมิปัญญาและแรงงานคน แต่ละคนจะสามารถตีมีดสะนาได้ ๑๐ เล่มต่อวัน สำหรับมีดสะนาที่ตีเสร็จแล้ว ก็จะมีพ่อค้าแม่ค้าเร่ทั้งใน จ.บุรีรัมย์ จ.สุรินทร์ และ จ.นครราชสีมา มารับซื้อถึงหมู่บ้าน บางส่วนก็นำไปวางจำหน่ายตามงานจัดแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์โอท็อป โดยราคาขายส่งเล่มละ ๑๐๐ บาท ขายปลีก ๑๒๐ บาท สามารถสร้างรายได้ให้กับชาวบ้านที่เป็นสมาชิกกลุ่มตีเหล็กกว่า ๔๐ ราย เฉลี่ยรายละกว่า ๑๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน นอกจากจะเป็นการสร้างรายได้ให้กับชาวบ้านช่วงว่างเว้นจากการทำนาแล้ว ยังเป็นการอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาการตีเหล็กของบรรพบุรุษ ซึ่งหากไม่อนุรักษ์ไว้ก็อาจจะเลือนหายไปตามกาลเวลา นายวิษณุ หมู่ทอง ประธานกลุ่มตีเหล็กบ้านติม หมู่ ๗ ต.ศรีภูมิ อ.กระสัง กล่าวว่า การทำมีดสะนาต้องใช้ทักษะ ความชำนาญ ประณีต มีสมาธิ และอดทน เพราะทุกขั้นตอนล้วนทำด้วยแรงคนไม่มีเครื่องทุ่นแรง หากพลาดอาจเกิดอันตรายได้ ซึ่งการตีมีดสะนานอกจากจะสร้างรายได้เสริมช่วงว่างเว้นจากการทำนาแล้ว ยังเป็นการอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาของบรรพบุรุษให้คงไว้อีกด้วย เพราะนับวันก็เริ่มจะเลือนหายไป ด้านนายศักดิ์ชัย พะนิรัมย์ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗ บ้านติม ต.ศรีภูมิ อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์ บอกว่า ชาวบ้านติมได้อนุรักษ์การตีเหล็กแบบภูมิปัญญามาตั้งแต่รุ่นปู่ ย่า ตายายกว่า ๑๐๐ ปีแล้ว สำหรับวัตถุดิบหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการตีเหล็ก ส่วนมากจะนำของเก่าที่ไม่ใช้แล้ว เช่น เศษเหล็ก จอบ เสียม และผานไถ มาประยุกต์เป็นมีดสะนาก็เป็นการลดต้นทุนและสร้างรายได้ให้กับชาวบ้านได้เป็นอย่างดี ซึ่งเดิมมีรายได้จากการทำนาเพียงอย่างเดียว ปัจจุบันมีดสะนาของบ้านติมก็ยังเป็นสินค้าโอท็อปที่ขึ้นชื่อของ อ.กระสัง อีกด้วย

วัตถุประสงค์

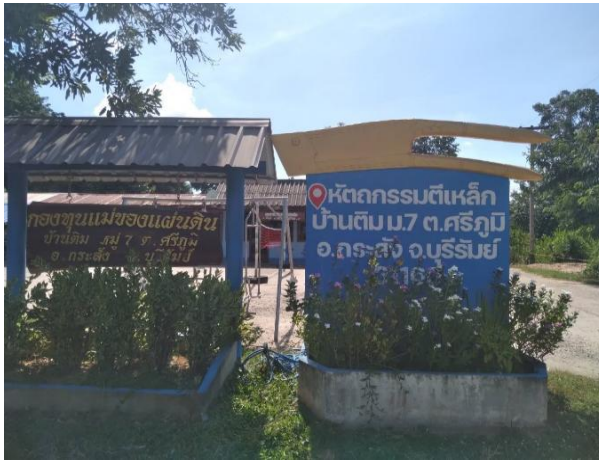
๑. เพื่อให้ประชาชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
๒. เพื่อให้ประชาชนนำวัตถุดิบที่มีอยู่แล้วนำมาใช้ประโยชน์
๓. เพื่อเป็นการสร้างอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้ประชาชน
๔. เพื่อให้เยาวชนรุ่นหลังได้เรียนรู้ถึงวิธีการทำมีดสะนา

วัสดุอุปกรณ์

๑. เหล็ก / ถ่าน / น้ำ	๒. เตาเผา / เครื่องเป่าลมหายใจ / แหนตี่
๓. ค้อนใหญ่ / ค้อนเล็ก	๔. ตะไบ / คีมจับ / เครื่องเจียเหล็ก
๕. เครื่องตัดเหล็ก / ชุดแกะสลักลวดลาย	๖. แวนู / หินลับ

ขั้นตอนการผลิต

๑. นำเหล็กที่ตัดพอดีกับเนื้องานแล้วเผาไฟ

๒. นำเหล็กที่เผาแล้วนำมาตีเพื่อขึ้นรูปมีดสะนาก

๓. นำไปเจียส่วนที่ขรุขระออกแล้วตะไบด้วยมือ

๔. สลักลายแล้วนำไปมิดไปเผาไฟแล้วชุบให้แข็ง

๕. นำมาลับให้คม ใส่สลักหูและทาน้ำยากันสนิม

กลุ่มตีมีดสะนาบ้านตม
หมู่ที่ ๗ ตำบลศรีภูมิ อำเภอ
กระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๑๖๐
ประธานกลุ่ม นายวิชณุ หมู่ทอง
โทร.๐๘๐-๔๘๗๒๒๖๑